KURJER WARSZAWSKI

D. 12. Października. — Rok 1838. Piątek. № 272. Jutro, Ś. Edward. v. s. 1szy Października.

Doroczna uroczystość Ś̄tej Filomeny Panny i Męczenniczki, znakomitemi cudami słynącej, będzie obchodzoną w tutejszym kościele Ś̄go Krzyża zzwyczajnem publicznem Nabożeństwem w następującą Niedzielę.

N. CESARZ i KRÓL, pragnąc w ojcowskiem miłosierdziu Swem przynieść ulgę położeniu tych, którzy, wpadłszy w błąd w czasie ostatniego rokoszu, przez żal następny z powodu popełnionego przestępstwa, na wzgląd zasłużyli, zgodnie z przedstawieniem Namiestnika Królestwa, Najmiłościwiej zezwolić raczył, ażeby Oficerowie byłego wojska polskiego, pozostający bez sposobu utrzymania, równie iak i ich Wdowy i Sieroty, utrzymani byli nadał przy pobieraniu części wsparcia trzechletniego, wypłacanego im po dzień 1 Stycznia r. b. W skutek tego J. C. K. MOŚĆ rozkazać raczył: ażeby na uiszczanie rzeczonego wsparcia potrzebna i wyłącznie na ten cel przeznaczona summa złp. 135,220, opartą była na funduszu w budżecie Królestwa na pensje i wsparcia corocznie wyznaczanym, tudzież, ażeby udzielane z mocy obecnej decyzji zasiłki, były w wypłacie zawieszane, a nawet w zupełności odejmowane, stosownie do uznania Namiestnika, tym z pomiędzy otrzymujących takowe, którzyby następnie przez niespokojne postępowanie swe i przez zły sposób myślenia, zwrócili na siebie uwagę Rządu.

Onegdaj wieczorem, dostrzeżony został w tutejszem *Obserwatorjum* Kometa *Enkego*. Światło iego iest ieszcze tak słabe, iż w mocniejszych nawet lunetach wydaie się iak obłoczek mglisty białawy i nieznaczny; o północy tegoż dnia kometa znajdował się blisko 2ch gwiazd 5tej i 6tej wielkości (62 Andromedy), nieco powyżej nad linją łączącą gwiazdy, gamma *Andromedy* i teta *Perseusza*. Położenie to zgadza się z miejscem *Efemerydą* poprzednio wskazanem; kierunek biegu pozornego iest od wschodu na zachód, czyli przeciwny porządkowi znaków zodyakalnych. W dniu tym Kometa był ieszcze na 10 miljonów mil od nas odległy, codziennie iednakże na 300,000 mil zbliża się do ziemi. Dnia 7 Listop: b. r. będzie na 4 i pół miljony mil od tejże oddalony, i odtąd zacznie się od niej oddalać, a do słońca ieszcze zbliżać aż do dnia 19go Grudnia b. r. B. — Xiężna Alexandra *Radziwiłłowa* dnia wczorajszego wyiechała na Wołyń. — Pozostała po ś. p. Wojciechu *Bielanowskim* Mecenasie Sądu najwyż: inst: i Pisarzu Dyr: Szczegółowej Tow: kred: ziem: gub: Mazow: zmarłym onegdaj, Żona wraz z dziećmi, zapraszaią kolegów i przyiaciół zmarłego na exportację zwłok, z mieszkania na Podwalu Nr 497, na smętarz Powązkowski, iutro o godz: 3ej z połud:; a na żałobne Nabożeństwo w kościele XX. Kapucynów w przyszły Poniedziałek o godz: 10ej z rana. — *Chróścicki Józef* Patron przy try: Gub: Maz: przeniosł mieszkanie przy ulicy Podwal Nr 508, gdzie odtąd wszelkie wręczenia uskuteczniać się maią. — Dr. *Podowski* Lek: Naczelny Szpi: Ś. Łazarza, przeniosł swe mieszkanie do tegoż Szpitalu. — Wczoraj w Wielkim teatrze, po Balecie (*Młynarze*) przywołana JPani *Turczynowicz*.

Zastępca Dyrektora Szkoły Rabinów. Zawiadamia niniejszem interessowanych, że zapis Uczniów Szkoły Rabinów na półrocze zimowe 183⁸/₉, rozpocznie się w lokalu szkolnym dnia ¹¹/₂₃ Październ: r. b. i trwać będzie, wyiąwszy dni świąteczne i uroczyste, do dnia 12 Paźdz:/4 Listop: włącznie; opłata szkolna stosownie do decyzji Kommissji Rząd: S. W. D. i O. P. odtąd złp. 50 rocznie wynosić będzie, czyli półrocznie zł. 25, którą uczeń przy zapisie złożyć iest obowiązanym. Uczniowie zaś nie będący

w możności uiszczenia opłaty szkolnej, winni złożyć świadectwo ubóstwa i konduity, wydane przez miejscowy Dozór Bóżniczy, potwierdzone w Warsza: przez Kommissarzy właściwych Cyrkułów i Urząd Muni:, zaś na prowincji przez Burmistrza lub Prezydenta, a następnie legalizowane przez Kommisarzy Obwod: i Rządy gubern:. *Takowe świadectwo ubóstwa co półrocze wznawiane być musi.* Zastępca Dyrektora Szkoły Rabinów ogłaszaiąc to rozporządzenie, wzywa interessowanych, aby wcześnie zastosowali się do takowego, gdyż po oznaczonym terminie zapisowym, nikt do szkoły przyiętym nie będzie. *Eisenbaum.*

Pułtusk d. 1 Paździer: 1838 r. — Ojciec z prawdziwą troskliwością kształcenia swych dzieci, przywiozłszy one na nauki do Szkoły Obwodowej tutejszej, był obecnym Aktowi publicznemu, otwieraiącemu kursa nauk, na których JW. Biskup tej Płockiej Dyecezji, i nad szkołami w niej będącemi nadzór maiący, z pełnym wyrazem słodyczy i mocy do Nauczycieli i Uczniów przemówił. Co bez naruszenia Jego skromności, poważam się do pism publicznych podać, aby i nieobecni rzeczonemu Aktowi, mogli dzielić tę Ojca pociechę, iaka z głosu Pasterza serce iego przenikała, w następnem co do słowa brzmieniu: „Nie masz nic chlubniejszego ani pożytecznieiszego na świecie, iak trudnić się nauczaniem młodzieży. Sam Chrystus Bóg i Człowiek wielce sobie to upodobał, iak czytamy w rozdziale 18 ś. Ewangelji przez Mateusza Ś. napisanej; ale też nic szkodliwszego na świecie, iak oświecać rozum naukami młodzieży, a nie kształcić ich serca, to iest zachęcać do cnoty, a karcić zbrodnie i występki, utłumiać burzące się namiętności i wykorzeniać naganne obyczaie. Oba te obowiązki Nauczyciela tak ścisłym są z sobą połączone węzłem, iż ieżeli oba w równym względzie i zrówną gorliwością nie będą wykonane, powołanie nasze Czcigodni Nauczyciele i oznaczony cel Wasz będzie chybiony, a prace i usiłowania Wasze będą nie tylko daremne i bezpożyteczne, ale co gorsza, będą ze szkodą dla Kościoła i kraiu ieżeli nie nigdy, to przynajmniej wiekami nienagrodzoną. I któż z nas żyiących nie uzna tego za prawdę, iż nie masz klęski któraby była szkodliwsza kraiowi nad zepsutą młodzież?... głód, powietrze, wojna, gubią znaczną część ludności kraiu, lecz zepsuta młodzież daie mu złych Obywateli, co iest okropniejsza; bo pierwsza strata może być nagrodzona z laty, druga powiększa się z czasem. Oby ta prawda tak iasno wykazana, głęboko w sercach waszych Szanowni Nauczyciele utkwiła! Oby Bóg iako Dawca wszelkiego dobra, wspierał swą łaską poświęcenie się i siły wasze!... Ty zaś Szanowny Kapłanie Nauczycielu Religji i Moralności do tej przeznaczony szkoły, masz w nauce Zbawiciela niewyczerpane źródło, z którego możesz i naukę zbawienną i moralność, to iest nieskazitelność obyczaiów w tę młodzież wpoić. Powiadaj i powtarzaj iej to często chociażby przy każdej twojej lekcji, że nauka ze złemi obyczaiami życia połączona, stawia człowieka na stopie nie różniącej go od nierozumnego stworzenia, ale sama nauka bez czystości serca i moralności, stawia go w równi z bydlęciem, i człowiek takowy prędzej lub później stanie się mu podobnym. Tobie zaś zebrana w tem miejscu i świątyni nauk waszych Młodzieży tyle tylko powiem, że z tego, com Szanownym Nauczycielom Twoim dopiero powiedział, acz miałkim i niedojrzałym ieszcze rozsądkiem waszym iuż wnieść sobie możecie, coście winni swym Nauczycielom; to iest słuchać i szanować Ich powinniście. Oni oświecą umysły, oni ukształcą serca wasze, a w to przybrani, będziecie, zapewniam was, miłymi BOGU, wiernemi Dobroczynnemu i Łaskawemu Monarsze Naszemu MIKOŁAJOWI Imu i pożytecznemi kraiowi.“

Francja. — P. *Arago* urządza w *Hawrze* małe obserwatorjum i podjął się własnym kosztem zaopatrzyć ie w potrzebne narzędzia. — Marszałek *Valée* (Wale) zwiedzaiąc teraz *Konstantynę*, ustali kilka nowych naczelników po kolei w ich urzędach. — Król 27 z. m. oprowadzał Infanta *Don Franciszka* w pałacu Wersalskim; pokazywał mu muzeum, salę opery, a potem zaprosił do swego stołu. — Porucznik *Parquin* znany z sprawy sztrasburgskiej, opuszcza Xięcia Ludwika *Bonapartego* i wraca do *Paryża*. — W pałacu *Tulerji* aresztowano kobietę maiącą zmysły pomieszane! wołała: „Jestem Królową wszystkich Monarchiń.“

Hiszpanja. — *Bilbao* ciągle iest zagrożone oblężeniem; prócz tego Karliści zamyślaią wyprawić znaczny korpus ku *Madrytowi* i zdobyć *Portugaletę*. — W *Madrycie* panuie nadzwyczajne wzburzenie umysłów od czasu otrzymania wiadomości o klęsce i śmierci Jener: *Alaix*. — Głoszą, że P. *Miraflores* ma otrzymać prezesostwo rady.

Niemcy. — Na kolei żelaznej poczdamskiej pękł komin iednego z powozów parowych; szczęściem nikt nie został uszkodzony. — Pożar zniszczył w *Goslar* w Hanowerskiem 13 domów. Jeden człowiek utracił przytem życie.

Rozmaitości. — Dwoie ślepych w *Paryżu*, utrzymuiących się z wykonywania muzyk w domach publicznych, w tych dniach zawarli z sobą śluby małżeńskie. Oboie są wzorem gospodarności, a uważaią się wzaiemnie za ideały piękności. Gdyby wzrok był im przywrócony, iakiemiż oczami patrzaliby na siebie! Ślepota iest tu koniecznie potrzebną do utrzymania ich miłości. — Sułtan pozwolił wybudować w *Stambule* 5 nowych kościołów chrześcjańskich. — *Wezuwjusz* uspokoił się zupełnie, ale za to często wybucha góra *Etna*. — W gubernji finlandzkiej urodził się chłopiec z twarzą podwójną, nakształt głowy *Janusa*. Najszczególniejszem iest, że to dziecię maiące iuż 17 miesięcy, przyjmuie pokarm obiema ustami, a gdy doznaie boleści wydaie krzyk podwójny. Jego rodzice prości wieśniacy, zamyślaią z nim zwiedzić obce kraie dla pokazywania go ciekawym za pieniądze. — Pismo angiel: z 20go wrześ: opowiada: Zeszłego tygodnia udało się nakoniec Panu *Lewelajn* zaślubić Annę *Szarlas*. Niesłychany stopień namiętności przeiął wspomnionego iuż w iego 16tym roku życia, nieszczęściem ukochana nie mogła znaleść upodobania w twarzy iej załotnika. Wierny *Lewelajn* ufał wpływowi czasu i przez 35 lat nie przestawał nalegać na kochankę do przyięcia iego ręki. Tę cierpliwość i stałość łącznie z przezwyciężaiącą wymową, wyrwały nakoniec stanowcze *tak*, z ust uporczywej Damy. Szczęśliwy narzeczony postarał się iak najprędzej zaślubić ią zaraz w dniu następnym, z obawy, aby iego najmilsza postanowienia nie zmieniła. — 2go sierpnia Pachciarz *Kartwright* wracał do *Lisborugh*, w tem duży pies napadł na iego konia i pokąsał go w nogę. Pachciarz chcąc psa odegnać, trafem nieszczęśliwym spadł z powozu, a uderzywszy głową o kamień, został nieżywy na miejscu. Według praw angiels: pojmano psa i z wszelkiemi formalnościami powieszono go iak delikwenta! — Wiadomości z Indji wschodnich donoszą o śmierci matki Króla *Syiamskiego*; poczyniono świetne przygotowania do pochowania iej zwłok, czyli raczej do spalenia. Stos w tym celu wzniesiony miał być tak wysoki iak kościół S. *Pawła* w *Londynie*; ozdoby z szczerego złota i kosztowne kobierce stos zakrywały aż do rozpoczęcia się obrzędu. Przez 6 miesięcy 10,000 (?) osób pracowało nad przygotowaniami do pogrzebu. — Menażerja ogrodu roślin w *Paryżu*, została wzbogaconą nader rzadkiem zwierzęciem znanem pod nazwiskiem *Gerbo*. Zwierzątko to pochodzące z Afryki, iest złożone z postaci wiewiórki, zaiąca, szczura i małpy, a mimo to iest podobne do ptaka. — Jedna z znaczniejszych księgarń londyńskich przedaie rocznie 500,000 tomów, zatrudnia 60 kupczyków, oraz 250 zecerów i introligatorów a wydaie rocznie 210,000 zł. na same doniesienia. *Magazyn niedzielny* ma 87,000 prenumeratorów a inne pisma maią po 60, 50 i 40,000. — Fortepjanista *Thalberg* na 11 przyszłego miesiąca znowu spodziewany iest w Wiedniu. — Aktor francuzki bawiący teraz w Afryce zbiera po 2 osoby z każdego z tamecznych pokoleń dla okazywania ich w Europie za pieniądze. — *Sprzeczność między zwyczaiami europejskiemi a tureckiemi.* U Turków golenie włosów na głowie iest zwyczaiem, u nas to iest karą; my wchodziemy do pokoiu z obnażoną głową, oni z obnażonemi nogami; u nich mężczyzni maią szyię i ramiona odkryte u nas kobiety; u nas Damy ubieraią się w kolory żywe a mężczyzni w ciemne, u nich przeciwnie. U nas Damy wydaią się skromne i wstydliwe, tam mężczyzni. U nas taniec uważany iest za zabawę, tam za poniżenie. — W Paryżu zawiązało się towarzystwo akcjonarjuszów w celu wytępienia pluskiew! — Pan *Haggie* powroźnik w Londynie fabrykuie teraz linę, która będzie miała

3 mile angiel: długości. — Anglicy odkryli w południowej Australji kilka wysp, które nazwali *kościotrupem* z przyczyny następuiącej: Mieszkańcy tameczni trupów nie chowaią, ale ich mięso daią na strawę psom i świniom. Kości zaś zostaią ustawione w pieczarach, nad któremi starannie czuwaią. Każdy kraiowiec obowiązany iest co miesiąc poświęcić ieden dzień pracy w pieczarach. — Gazeta *Czas* donosi: Wieśniak *Majlej* w departamencie *Somme* znajduiąc się 7 z. m. pod czas burzy na polu, został ugodzony piorunem. Chociaż upadł w skutku gwałtownego uderzenia, nie poniósł iednak żadnego szwanku, doznał tylko w ciele nadzwyczajnego gorąca; to iest szczególniejszem, że sprzączka iego szelek stopiła się a nóż kieszonkowy nagle przylutował się do pokrywki blisko leżącej fajki! — Niedawno umarł Pleban w *Galstins*. Jego krewna otrzymawszy po nim w spadku 2 ule, a nie chcąc mieć do czynienia z temi owadami, kazała zamknąć w skrzyni i zapakować. Pszczoły znalazły iednak otwór i nazaiutrz znaleziono ich cały rój na krzyżu wzniesionym dla nieboszczyka na smętarzu. Na około było wiele innych krzyżów, a pszczoły osiadły tylko grobowiec Plebana. — Kapitan *Wood*, który teraz wrócił z Morza połud: do *Londynu*, przywiózł także dotychczas nieznane zwierzę, maiące wiele podobieństwa z baiecznym smokiem starożytności. Jest to rodzaj alligatora o 2ch nogach, ma on ogon podobny pół do ogona ryby, pół do węża. Musiano długo walczyć z tem zwierzęciem nim ie ubito, 2 ludzie okrętowi przytem zranieni, umarli śród okropnych konwulsji i wszelkich oznaków otrucia. — P. *Moskonc* w *Turynie*, odkrył sposób fabrykowania papieru z łodyg szparagowych.

PRZYIECHALI do WARSZAWY.

Dulski Fran: Burmistrz z Rypina; Jerzycki Józ: Dzie: z Krześlina; Olszewski Woj: Dzie: z Wrzeszczowic; Ośmiałowski Andrz: Dzie: z Winiar; Jackowski Włodzimierz Dziedzic z Janikowa.

DONIESIENIA.

Na sporządzenie MOSTU w Brześciu Litewskim, na rzece Bugu, za wyrachowaną ogółem summę 17,185 rubli assyg: i kopiejek 90, odbędzie się licytacja, w tamtejszym Komitecie budowniczym. Licytacja rzeczona, rozpocznie się d. 27 Paźdz:/8 Listop:, a zaś ostatecznie się ukończy d. 31 Paźdz:/12 Listop: r. b. Warunki co do przedsiębierstwa o którem mowa, wyliczenie nakładu (anszlag), i plan przed licytacją ubiegaiącym się, okazane będą. Życzący podjąć się sporządzenia pomienionego mostu, i przystępuiący do licytacji, zgodnie z przepisami Najwyżej d. 17 Paźdz: 1830 r. zatwierdzonemi, są obowiązani okazać dowód urzędowy, iako maią prawo do licytacji, i złożyć odpowiednie załogi (vadia). Niestawaiący osobiście do licytacji, może na swe miejsce, dla działania i dopełnienia wskazanych przepisów w tej mierze, przysłać swego Pełnomocnika, z wydanem temuż umocowaniem. — Pomocnik Naczelnika Woiennego Gubernji Mazow:, Podpułkownik *Wendorff*.

Inspektor Jeneralny Stad w Królestwie, podaie do wiadomości, że w Mieście Janowie Gub: Podlaskiej, odbędzie się w dniu 3/15 Listop: r. b. licytacja in minus, przez deklaracje opieczętowane od summy złp. 49,226 gr. 28 ½, na wymurowanie Stajni w Głównym Zakładzie Stada Rządowego w Janowie. Wadjum do Licytacji oznaczono na zł. 4900. Warunki przejrzane być mogą w Biurze Wydziału Stadnego.

Znalezione PAPIERY wraz z LOSAMI Loterji kla: do 4 klassy; można odebrać w Drukarni Kurjera.

Dziś rano ciepła stopni 6. Wczoraj w południe 8.

TEATR WIELKI. Jutro *Fra Djawolo*. JP. *Szmitkow* dawniej Artysta Opery Niemieckiej, teraz Dyrektor Teatru Wileńskiego, iako Gość przedstawi rolę *Fra Djawola*.

Dziś w Kawiarni pod znakiem *Kogutka* na Krak: Przedmie: w domu pod Nr 454, w prost b. Konserwatorjum, Towarzystwo Śpiewaków Wiedeńskich będzie miało zaszczyt dać *Zabawę Muzykalną*, urozmaiconą Arjami, Duetami, Tercetami i Scenami komicznemi w kostiumach, przy towarzyszeniu Arfy i Gitary. Zacznie się o godzinie 6.

Dziś w Kawiarni w domu narożnym Lilpopa przy ulicy Bielańskiej i Tłomackiego Nr 600, Bracia *Ładowscy* grać będą wyiątki z najnowszych dzieł, od godziny 6 do 10 wieczorem.

Jutro w handlu Maleńskiego. Szczupak duszony, Sandacz z sos: król. w: lub z iaia:, Karp na szaro lub z rusztu, Lin z pieca z kapus:, Węgorz po tatar:, Okoń po holen:, Karaś smażo: i Zupa ryb:, Polędwica z kartofla:, Kaczka faszero: z roż:, Pieczeń huzarska, Kotlety i Potrawa z pulard.